Uitspraak Commissie van Beroep 2019-014 d.d. 14 mei 2019
(mr. C.A. Joustra, voorzitter, mr. A. Bus, prof. mr. D. Busch, J.C.H. Kars AAG CERA en mr. R.J.F. Thiessen, leden, en mr. H.C. Dobbelaar-ten Cate, secretaris)

Samenvatting

Diefstal auto. Verzekerde maakt aanspraak op vergoeding van dagwaarde. Ook de Commissie van Beroep acht sprake van gegronde verdenking van fraude bij opgave door verzekerde van diverse gegevens met betrekking tot de aanschaf van de auto. Verzekeraar mocht verzoek om dekking onder de verzekering afwijzen.

Klik hier voor de uitspraak in eerste aanleg.

1. De procedure in beroep

1.1 De Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (verder: de Geschillencommissie) heeft op 9 augustus 2018 in deze zaak een bindend advies gegeven met kenmerk [nummer]. De Commissie van Beroep financiële dienstverlening (verder: de Commissie van Beroep) heeft op 19 september 2018 een pro forma beroepschrift van Consument ontvangen waarmee hij deze uitspraak ter toetsing heeft voorgelegd. Bij een op 9 oktober 2018 ontvangen aanvullend beroepschrift heeft Consument de gronden van beroep geformuleerd.

1.2 Verzekeraar heeft een op 29 oktober 2018 gedateerd verweerschrift ingediend.

1.3 De Commissie van Beroep heeft het beroep mondeling behandeld op 10 december 2018. Partijen zijn aldaar verschenen en hebben een pleitnotitie overgelegd.

1.4 Door Verzekeraar zijn ingevolge de ter zitting gemaakte afspraak per e-mail van 11 december 2018 - met cc naar mr. [naam gemachtigde Consument] - nog producties (polisblad en polisvoorwaarden) toegestuurd.

2. De procedure in eerste aanleg

Voor het verloop van de procedure in eerste aanleg verwijst de Commissie van Beroep naar de aan deze uitspraak gehechte uitspraak van de Geschillencommissie.

3. Inleiding op de beoordeling van het beroep

3.1 Het gaat in deze zaak om het volgende.

(i) Consument heeft op 15 april 2016 in [naam land] een [auto merk - type] gekocht en in Nederland ingevoerd. Deze auto werd bij Verzekeraar verzekerd op een

zogenoemde Polis Direct Autoverzekering. De cataloguswaarde van de auto (exclusief accessoires) is € 64.995,- inclusief btw. In de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden is in artikel 3.1 bepaald:

> Ten slotte geven wij geen dekking als:
>
> - u ons opzettelijk onjuiste informatie heeft gegeven bij de start van uw verzekering of bij schade;
>
> Wat betreft de omvang van de schade-uitkering bepalen de voorwaarden het volgende:
>
> > Bij totaal verlies heeft u recht op de occasionwaarde:
> > - tot 1 jaar (12 maanden) na aankoopdatum van uw tweedehands auto. Dit geldt alleen als uw auto bij uw BOVAG autobedrijf was gekocht;
> > - bij totaal verlies na 1 jaar (12 maanden) krijgt u de dagwaarde vergoed;
> > - (…)
> >
> > Let op: in alle andere gevallen wordt de dagwaarde uitgekeerd.

(ii) Op 29 september 2016 is namens Consument aangifte gedaan van diefstal van de auto en heeft Consument de diefstal bij Verzekeraar gemeld.

(iii) Verzekeraar heeft Consument een vragenlijst gestuurd. Daarop is onder meer door Consument ingevuld:

> Aankoopprijs: € 41 000 (waarna is aangekruist: "marge" en "incl. accessoires")
> Aan/inkoopfactuur bijgevoegd: nee
> Reden ontbreken aan/inkoopfactuur: "Alle facturen zitten in de auto map"
> (…)
> Van wie gekocht: "particulier in [naam land]"
> (…)
> Vraagprijs: "34 000 euro met voorschade"
> (…)
> Schade bij aankoop: ja
> (…)
> Schadebedrag: "€ 5 000 + € 2 000 invoer kosten"
> Schade hersteld: ja
> Naam hersteller: [naam groothandel autogereedschappen]
> Herstelnota's voorhanden: nee
> Bijgevoegd: nee "ook in de auto map".

(iv) Deze vragenlijst heeft Consument op 3 oktober 2016 ondertekend. Vervolgens heeft Verzekeraar [naam schade adviesbureau] ingeschakeld om met Consument een vraaggesprek te voeren over de auto, de omstandigheden van de diefstal en om relevante documenten van Consument te verkrijgen. Dit gesprek vond plaats op

20 oktober 2016. Daarbij was de zoon van Consument aanwezig, die, waar nodig, de vragen voor Consument vertaalde. Van het gesprek is een verslag gemaakt.

(v) [Naam groothandel autogereedschappen] heeft op 1 juni 2016 een bedrag van € 8.288,50 inclusief btw aan Consument gefactureerd onder vermelding van "schadeherstel werkzaamheden [automerk - type]". [Naam autodealer] heeft vier facturen aan [naam groothandel autogereedschappen] gestuurd ten bedrage van € 53,48, € 168,67, € 90,63 en € 59,13.

(vi) Ten behoeve van de waardebepaling voor de invoer van de auto vanuit [naam land] en de BPM-berekening heeft [autoreparateur] hierna: [autoreparateur]) een taxatierapport invoer voertuigen opgemaakt. Opnamedatum is 19 mei 2016. Over de algehele staat van de auto is in het rapport opgenomen: "De auto verkeert in een slechte staat". De handelsinkoopwaarde van de auto is hierin vastgesteld op € 4.899,87. Dit bedrag is tot stand gekomen door vaststelling van de verkoopwaarde van referentievoertuigen onder normale omstandigheden met aftrek van een handelsmarge van 20% op € 30.065,33 en het hierop in mindering brengen van € 25.165,46 aan reparatiekosten.

(vii) Op 13 december 2016 heeft Verzekeraar een rapport ontvangen van Dekra Automobil GmbH (hierna: Dekra) van 24 maart 2016. Het rapport heeft betrekking op de schade aan de auto van 21 maart 2016. Door Dekra is de restwaarde van de auto vastgesteld op € 14.390,-. Het totale herstelbedrag is begroot op € 32.907,33.

(viii) Operationeel Risicomanagement van Verzekeraar heeft een expertise verricht aan de hand van de rapporten van [autoreparateur] en Dekra. Daarin is onder meer als conclusie vermeld dat de schade in beide rapporten identiek is.

(ix) Bij brief van 31 maart 2017 heeft Verzekeraar aan Consument meegedeeld dat zij van mening is dat Consument bewust een onjuiste voorstelling heeft gegeven om meer schadevergoeding te krijgen dan waarop recht bestond. Verzekeraar heeft de schadeclaim afgewezen en heeft de persoonsgegevens van Consument opgenomen in het Incidentenregister voor de duur van acht jaar. Hiervan heeft Verzekeraar melding gemaakt bij het Centrum Bestrijding Verzekeringsfraude.

3.2 Consument vordert in dit geding veroordeling van Verzekeraar tot uitkering van het schadebedrag van € 34.000,- en tot doorhaling van zijn persoonsgegevens in het Incidentenregister en (naar de Geschillencommissie de vordering heeft begrepen) veroordeling tot intrekking van de melding aan het Centrum Bestrijding Verzekeringscriminaliteit (hierna: CBV). Daarnaast vordert Consument vergoeding van de door hem gemaakte kosten in het kader van deze zaak ten bedrage van € 1.630,-.

3.3 De Geschillencommissie heeft de vordering van Consument afgewezen. Zij heeft daartoe onder meer overwogen dat Consument op geen enkele wijze aannemelijk heeft gemaakt dat hij € 34.000,- dan wel € 32.000,- voor de auto betaald heeft en slechts € 8.000,- voor een deugdelijk herstel. Zij heeft de verklaring van Consument dat hij € 34.000,- dan wel € 32.000,- voor de auto heeft betaald ongeloofwaardig geacht en geoordeeld dat Consument een hogere aanschafprijs voor de auto heeft opgegeven dan hij daadwerkelijk heeft betaald met de bedoeling een hogere schade-uitkering te ontvangen dan waarop hij

ingevolge de verzekering recht had, zodat sprake is van een gegronde verdenking van fraude. Verzekeraar heeft daarom volgens de Geschillencommissie het verzoek om dekking onder de verzekering mogen afwijzen. In het verlengde hiervan heeft de Geschillencommissie de overige vorderingen van Consument eveneens afgewezen.

4. Beoordeling van het beroep

4.1 Omtrent de door Consument gestelde aankoopprijs overweegt de Commissie van Beroep het volgende. In de op 3 oktober 2016 gedateerde ten behoeve van Verzekeraar ingevulde en door Consument ondertekende "Diefstalverklaring gestolen voertuig" is als aankoopprijs € 41.000,- ingevuld en als vraagprijs € 34.000,-. Als antwoord op de vraag "Reden ontbreken aan/inkoopfactuur" is vermeld "Alle facturen zitten in de auto map". In het rapport van onderzoek van [naam schade adviesbureau] van 8 november 2016 is als verklaring van Consument vermeld dat de auto door de zoon van Consument - de Commissie van Beroep begrijpt: dezelfde zoon die bij het gesprek op 20 oktober 2016 aanwezig was, zijnde dezelfde zoon die namens Consument aangifte van de diefstal heeft gedaan en die volgens de opgave van Consument de auto heeft hersteld - is aangeschaft "omdat hij meer verstand heeft van auto's dan ik" en dat Consument de auto zelf op internet heeft uitgezocht. Ook is als verklaring opgenomen dat de auto werd aangeboden voor € 34.950,- en dat Consument het bedrag heeft kunnen verlagen tot € 34.000,-, dat hij het geldbedrag aan zijn zoon heeft meegegeven, dat hij van de aanbieder geen gegevens heeft, dat hij van de aanbieder een koopcontract heeft ontvangen maar dat dit ten tijde van de diefstal in de auto lag. Consument heeft verder verklaard dat hij de koopprijs niet kan aantonen, dat hij zelf € 19.000,- contant thuis had liggen en € 15.000,- had geleend van een vriend die woont in [naam land]. In een brief van 21 april 2017 van Consument aan Verzekeraar is geschreven "Gezien de auto van een particulier is gekocht in [naam land] beschik ik niet over aankoopbewijzen." In eerste aanleg heeft Consument in reactie op het verweerschrift van Verzekeraar naar voren gebracht "Ik verklaar hierbij nog een keer dat ik toen der tijd de auto voor 34.000 euro van een particulier had gekocht en omdat het geen bedrijf is is er ook tussen mij en de particuliere verkoper géén contract opgesteld". Ter zitting in eerste aanleg heeft Consument verklaard dat hij de auto voor € 32.000,- heeft gekocht. In de eerdergenoemde vragenlijst is ingevuld dat Consument de auto op 15 april 2016 heeft gekocht van een particulier in [naam land]. In een e-mail van 26 november 2016 heeft de voormalige (naam land) eigenaar van de auto verklaard dat hij de auto op 8 april 2016 als schadevoertuig aan een handelaar heeft verkocht. In het rapport van [naam schade adviesbureau] is vermeld dat de door Consument genoemde vriend heeft bevestigd dat hij Consument € 15.000,- had geleend (in februari-maart 2016).

4.2 Geconstateerd kan worden dat zich in de zojuist weergegeven opgaven door Consument belangrijke tegenstrijdigheden voordoen. Deze betreffen de hoogte van de aankoopprijs maar ook de mededelingen omtrent het al dan niet schriftelijk vastgelegd zijn van de koopovereenkomst. Ook roepen de uitlatingen omtrent de herkomst van de auto vragen op. Volgens de laatste opgave door Consument is niets schriftelijk vastgelegd en (zoals hij ter zitting nog eens heeft meegedeeld) heeft hij geen gegevens over de verkoper. In verband met de betaling van de koopprijs is alleen meegedeeld dat € 15.000,- is geleend

door een vriend (hetgeen telefonisch is bevestigd) en dat € 19.000,- contant is betaald. Verdere aanwijzingen voor de omvang van de aankoopprijs ontbreken.

4.3 Met betrekking tot de schade aan de auto zijn twee rapporten voorhanden. Het eerste is van Dekra. Zoals eerder vermeld is daarin de restwaarde van de auto vastgesteld op € 14.390,- en het herstelbedrag begroot op € 32.907,33. Het tweede rapport is opgesteld door [autoreparateur]. Zoals vermeld is daarin een bedrag opgenomen van € 30.065,33 als reële waarde (zijnde de verkoopwaarde van referentievoertuigen onder normale omstandigheden met aftrek van een handelsmarge van 20%) en een bedrag van € 25.165,46 aan reparatiekosten. Het verschil tussen beide bedragen, € 4.899,87, is genoemd als de handelsinkoopwaarde van de auto. Het is niet in geschil dat de staat van de auto, inclusief schade, in beide rapporten identiek is en dat het verschil in herstelkosten wordt veroorzaakt door het verschil in de kosten van onderdelen en arbeid tussen Nederland en [naam land].

4.4 Hetgeen in de beide rapporten is opgenomen omtrent de reparatiekosten en waarde van de auto, gevoegd bij de eerder geconstateerde tegenstrijdigheden in de opgaven door Consument en de eerder bedoelde niet opgehelderde vragen omtrent de herkomst van de auto en de betaling van de koopprijs, leidt de Commissie van Beroep tot de conclusie dat ook zij de verklaring van Consument dat hij € 34.000,- dan wel € 32.000,- heeft betaald voor de auto ongeloofwaardig acht. Consument heeft in zijn beroepschrift aangevoerd dat niet van de absolute getallen van [autoreparateur] uitgegaan kan worden omdat [autoreparateur] een oordeel geeft over de handelswaarde en niet over de waarde tussen particulieren, de taxatie van [autoreparateur] is gemaakt met het oog op het vaststellen van de BPM en de taxatie geen verkoopadvies is, maar met het plaatsen van dergelijke kanttekeningen (wat daarvan ook zij) is bij lange na geen behoorlijke verklaring gegeven voor de zeer aanzienlijke verschillen tussen de door Consument genoemde koopprijs en de in de beide rapporten genoemde bedragen. Daar komt bij dat aan te nemen valt dat Consument een zekere prijsbewustheid heeft gehad door via internet uit te komen bij een auto in [naam land]. In dit verband is van belang dat [autoreparateur] in haar onderzoek naar de waardebepaling van de auto de waarde van drie referentievoertuigen heeft betrokken die door middel van onderzoek op internet zijn geselecteerd. Daarbij is, aldus [autoreparateur], rekening gehouden met de datum van eerste toelating, het model, de kilometerstand, normale gebruiksschade en andere algemene kenmerken die vergelijkbaar zijn met het getaxeerde voertuig. De gemiddelde vraagprijs (verkoopwaarde) van deze voertuigen zonder schade bedroeg € 37.581,67. Tegen deze achtergrond heeft Consument onvoldoende concreet toegelicht waarom hij bereid was € 32.000,- of € 34.000,- te betalen voor een in veel opzichten vergelijkbare auto, maar dan zwaar beschadigd.

4.5 Ook met betrekking tot de aan de auto uitgevoerde reparatiewerkzaamheden is onduidelijkheid blijven bestaan. In de vragenlijst is als schadebedrag ingevuld € 5.000,- en is vermeld dat geen herstelnota's voorhanden zijn ("ook in de auto map"). Tegenover [naam schade adviesbureau] heeft Consument verklaard dat [naam groothandel autogereed-schappen], het bedrijf van zijn zoon, de schade heeft hersteld, dat er onderdelen via Marktplaats zijn aangeschaft en bij de dealer, dat van het aantal uren dat zijn zoon aan de auto heeft gewerkt er geen factuur is en dat hij denkt in totaal € 8.000,- aan hem te hebben

betaald voor onderdelen en arbeidsloon. Overgelegd is een factuur van 1 juni 2016 van [naam groothandel autogereedschappen] ten bedrage van € 8.288,50. Deze factuur bevat geen specificatie. Met de hand is bijgeschreven "contant voldaan". Zoals hierboven vermeld, zijn door de Volvo dealer vier facturen aan [naam groothandel autogereedschappen] gestuurd ten bedrage van € 53,48, € 168,67, € 90,63 en € 59,13. Daarnaar gevraagd heeft Consument ter zitting meegedeeld dat hij niet beschikt over foto's van de auto na de reparatie. De Commissie van Beroep wil wel aannemen dat Consument via het bedrijf van zijn zoon heeft kunnen besparen op de omvang van de reparatiekosten. Dat laat onverlet dat het verschil tussen het door Consument (laatstelijk) genoemde bedrag van € 8.288,50 (inclusief btw) en de in de rapporten van Dekra en [autoreparateur] genoemde reparatiekosten zó aanzienlijk is dat ook de Commissie van Beroep niet aannemelijk geworden acht dat met een bedrag van ongeveer € 8.000,- de auto deugdelijk is hersteld. Daarbij betrekt de Commissie van Beroep dat Verzekeraar erop heeft gewezen dat in het rapport van Dekra voor vervangende onderdelen al een post is opgenomen van bijna € 19.000,- exclusief btw -, terwijl het bedrag van € 8.288,50 kennelijk deels betrekking heeft op arbeidsloon. De omstandigheid dat de RDW de auto heeft goedgekeurd, brengt hierin geen verandering. Er zijn geen stukken van de RDW overgelegd die inzicht bieden in de staat van de auto bij de keuring.

4.6 Het komt erop neer dat de stellingen van Consument omtrent de voor de auto betaalde prijs, de hoogte van de reparatiekosten, de aard en omvang van de reparatie en de staat van de auto niet of nauwelijks inzichtelijk zijn geworden. Hetgeen hiervoor is overwogen over de ongeloofwaardigheid van de opgaven van Consument ten aanzien van de koopprijs van de auto voert de Commissie van Beroep met de Geschillencommissie tot de conclusie dat Consument de bedoeling heeft gehad een hogere schade-uitkering te ontvangen dan waarop hij ingevolge de verzekering recht had, zodat sprake is van een gegronde verdenking van fraude. Onder die omstandigheden moet ook in beroep worden geoordeeld dat Verzekeraar het verzoek om dekking onder de verzekering heeft mogen afwijzen.

4.7 Ter zitting heeft Verzekeraar uiteengezet dat voor de bepaling van de omvang van de schade-uitkering (zijnde (in dit geval) de dagwaarde van de auto) zowel van belang is de aanschafprijs voor de auto als de staat van de auto. De Commissie van Beroep acht dat ook aannemelijk. Voor zover Consument heeft willen stellen dat zijn opgaven (in het bijzonder die betreffende de aanschafprijs) niet van belang zijn geweest voor de bepaling van de omvang van de schade, wordt zijn betoog daarom verworpen.

4.8 De slotsom luidt dat het beroep ongegrond is en dat de beslissing van de Geschillencommissie tot afwijzing van de vordering moet worden gehandhaafd.

5. Beslissing

De Commissie van Beroep handhaaft het bindend advies van de Geschillencommissie.
roep gemaakte kosten.